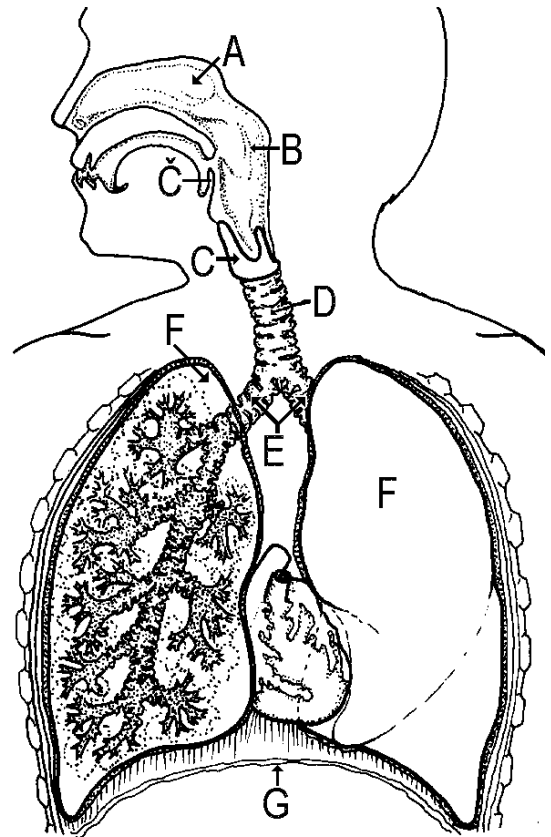

DIHALA

1. Zgradba dihalne poti

Na črte vpiši dele dihal, pobarvaj vsak del z drugo barvo.

- A** nosna votlina
- B** žrelo
- C** grlo
- Č** poklopec
- D** sapnik
- E** sapnici
- F** pljučni krili
- G** trebušna prepona

Kaj se dogaja v delu označenem s črko A?

Zrak se ogreje, navlaži in očisti

Iz česa so zgrajeni deli označeni s črkami C, D, E?

Iz hrustanca

Kakšen pomen ima del označen s črko Č?

Poklopec prepreči, da bi med požiranjem hrana ušla v sapnik.

Iz česa je zgrajen del označen s črko F?

Iz drobnih sapnic in pljučnih mešičkov (mehurčkov)

Kakšna je naloga dela označenega s črko G?

Sodeluje pri vdihu in izdihu.

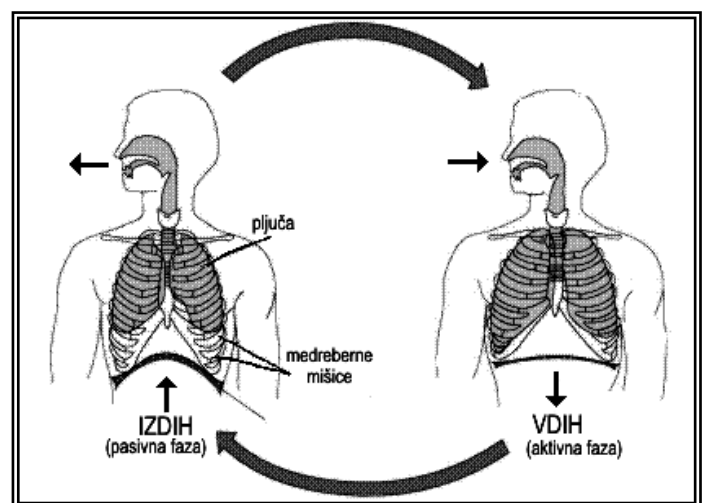
2. Vdih in izdih

Naštej organe, ki sodelujejo pri vdihu.

PLJUČA
MEDREBRNE MIŠICE
TREBUŠNA PREPONA

Zakaj je vdih aktivna faza, izdih pa pasivna?

Pri vdihu se mišice krčijo in porabljajo energijo.
Pri izdihu se mišice sprostijo, za kar ni potrebna energija.

Izmeri, kolikokrat v minuti vdihneš, če sediš oz. po 10ih počepih. Pri SEDENJU 20x/min; po POČEPIH 30x/min.

3. Opiši sestavo vdihanega in izdihanega zraka (učbenik str. 28)

VDIHANI ZRAK: 78,4% dušika, 21% kisika, 0,5% vode, 0,03% ogljikovega dioksida

IZDIHANI ZRAK: 74% dušika, 15% kisika, 6% vode, 5% ogljikovega dioksida

4. Pljučno dihanje

Kaj je pljučno dihanje?

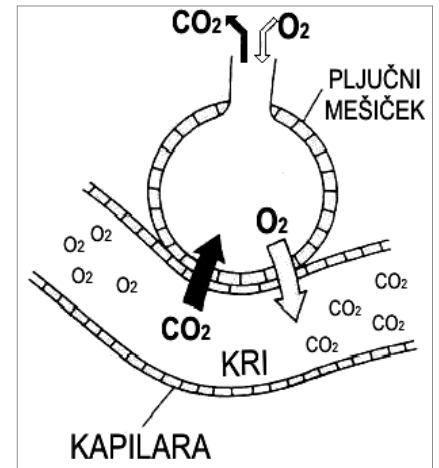
Je izmenjava plinov v pljučih.

Kje poteka?

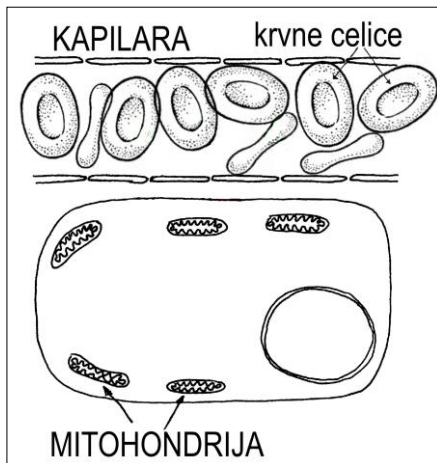
V pljučnih mešičkih.

Ob skici opiši dogajanje v **PLJUČNEM MEŠIČKU**.

Po sapnicah pride v mešiček zrak bogat s kisikom. Mešički so obdani s kapilarami, v katerih je kri. Ker je v mešičku kisika več kot v krvi, kisik prehaja iz mešička v kri. V krvi je veliko ogljikovega dioksida, ki prehaja v mešiček. Ob tem se barva krvi spremeni iz temno rdeče v svetlo rdečo.

5. Celično dihanje

Kaj je celično dihanje?

je gorenje glukoze (hrane) ob pomoči kisika.

Kje poteka?

Poteka v vsaki živi celici na mitohondrijih.

Opiši dogajanje pri **CELIČNEM DIHANJU** in v skico vriši **pot O₂** in **CO₂**.

Po krvnih žilah pride kri bogata s kisikom do vsake celice. Ob celicah kisik vstopa iz krvi v celice in potuje do mitohondrijev. Tam s pomočjo kisika glukoza (hrana) zgori. Nastaneta ogljikov dioksid in voda, ki iz celice potujeta v kri.

Barva krvi se spremeni iz svetlo rdeče v temno rdečo.

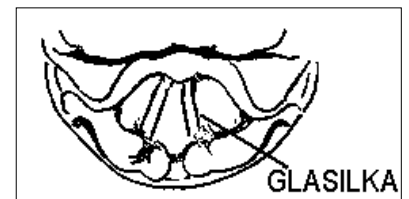
6. GRLO in GOVOR

Kateri del grla omogoča govor?

Govor omogočajo glasilke.

Opiši, kako deluje.

Vokalne mišice glasilke napnejo. Napete glasilke se ob prehodu izdihanega zraka tresejo – nastane TON.

7. BOLEZNI in POŠKODBE DIHAL

Naštej nekaj boleznih dihal.

PREHLADNA OBOLENJA (bronhitis, prehlad, pljučnica, vnetje grla, žrela,...)

ASTMA

RAKAVA OBOLENJA

Na katere organe negativno vpliva kajenje?

Tujek poskušamo izvleči s prsti

Poškodovanega večkrat udarimo po hrbtu.

Izvedemo Heimlichov prijem.

Če se poškodovani onesvesti, pokličemo 112 in začnemo izvajati umetno dihanje.

